

Hoe implementeer je schoolbreed taalbeleid?

Probeer het eerst maar eens binnen je team.

Waarom gemeenschappelijk?

- Een taalprobleem kan **bij alle vakken** het begrijpen en verwerken van leerstof belemmeren.
- Een gemeenschappelijke aanpak is effectiever.
- Sense of urgency: management en teams vinden de aanpak van taalproblemen écht belangrijk.

www.docentenzetbijallevakken.nl

Kenmerken van taalproblemen?

- onjuist reageren op vragen;
- kleine woordenschat;
- opdrachten niet begrijpen;
- geen goede zinnen kunnen vormen;
- moeite met het onder woorden brengen van gedachten;
- de tekst niet kunnen navertellen of samenvatten.

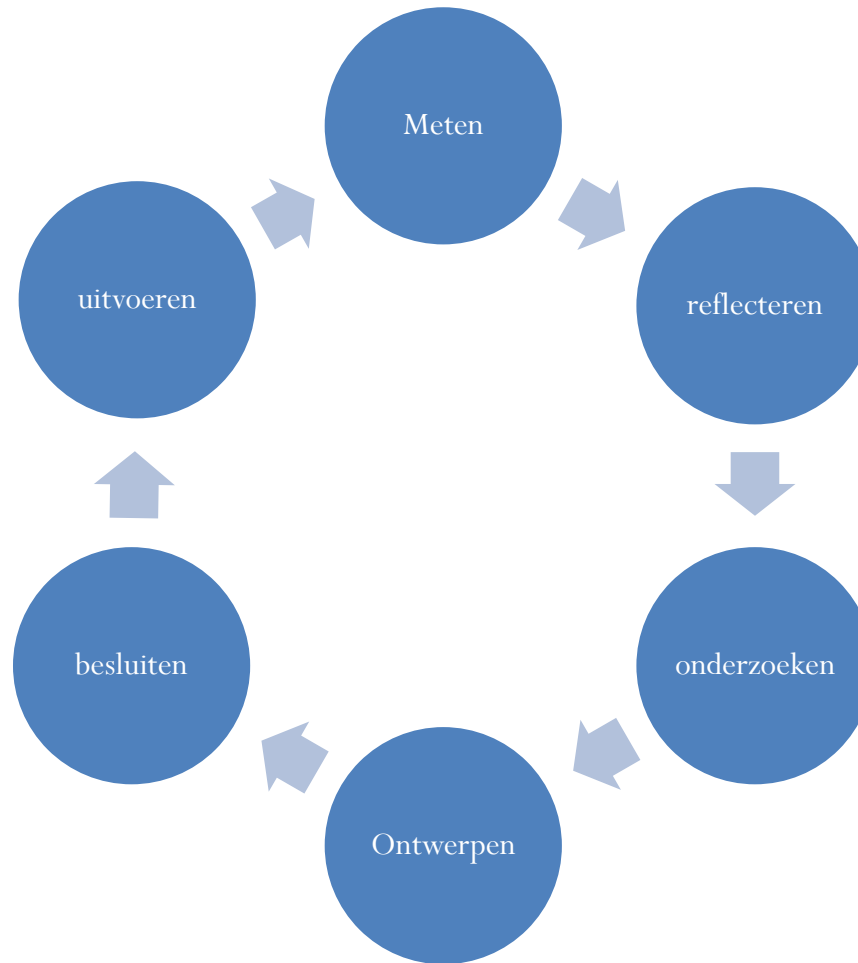
Hoe ontstaat een taalprobleem?

- te weinig stimulatie vanuit de omgeving;
- erfelijkheid; culturele achtergrond;
- gebrek aan concentratie;
- problemen op het gebied van intelligentie of emotionele/sociale ontwikkeling;
- gehoorproblemen.

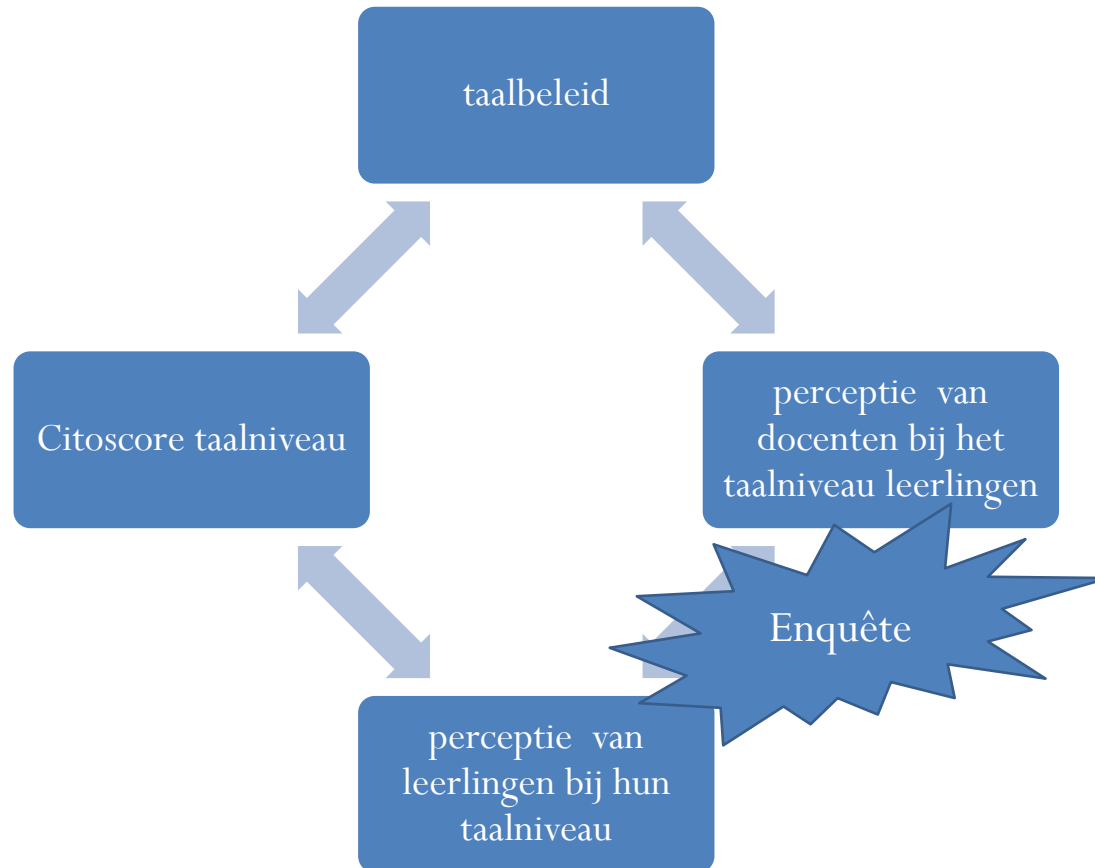
Basisvoorwaarden teamaanpak

- Het docententeam dat lesgeeft aan een bepaalde doelgroep is niet te groot.(10-15)
- Facilitering voor ontwikkelen, uitwisseling, overleg en feedback.
- Doelmatigheid: De teams geloven dat ze capabel genoeg zijn om een interventie op te zetten en uit te voeren.
- Goede samenwerking binnen team gericht op aanpak voor eigen doelgroep.

Model: ontwikkelen taalbeleid

Welke taalproblemen?

Onderzoek: Heb jij moeite met taal?

	NEE	nee	Ja/nee	ja	JAA
1. Ik maak schrijffouten.					
2. Ik kan goed zeggen wat ik bedoel.					
3. Ik doe lang over het lezen van een verhaal.					
4. Ik ben snel afgeleid als ik een tekst moet lezen.					
5. Als ik een tekst gelezen heb, kan ik vertellen waar hij over gaat.					
6. Ik vind het makkelijk om goede zinnen te maken.					
7. Ik vind het moeilijk om vragen over een tekst te beantwoorden					
8. In schoolboeken staan woorden die ik niet begrijp.					
9. Ik begrijp de vragen bij een proefwerk of overhoring wel.					
10. Docenten gebruiken woorden die ik niet begrijp.					

Hoofd- of bijzaak?

- Doel: Je kunt hoofdzaken van bijzaken onderscheiden. Je weet hoe je erachter komt wat wel belangrijk is en wat niet.

Subdoelen:

- Je kunt een samenvatting of schema maken.
- Je kunt vertellen waar een tekst over gaat.
- Je weet welke gegevens belangrijk zijn om een opdracht goed uit te voeren.
- Je herkent onderwerp en deelonderwerpen en ziet verbanden daartussen.
- Je bent beter voorbereid op een toets. Je haalt betere cijfers.

Samen ontwerpen en afspreken

- Poster in de klas en in planners
- Steunkaarten
- Didactische Tips en Tops voor/door de docent
- Afspraken vastleggen.
- Commitment vastleggen.
- Tijdspad vastleggen.
- Overleg/evaluatiemomenten bepalen.

HOOFD

of bijzaak?

Doel: Grote lijnen en verbanden zien
Informatie kort weergeven
Een opdracht uitvoeren
Leerstof begrijpen en onthouden

lezen

Verkennend
Nauwkeurig
Studerend

structureren

Gebruik WWWWH-vragen
Kernbegrippen vaststellen
Omcirkel signaalwoorden

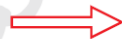
weergeven

Samenvatting / uittreksel
Schema / tijdbalk / woordweb
Vraag / antwoord

controleren

Vergelijken met anderen
Feedback vragen

Houtens school voor mavo
en beroepsgericht onderwijs

Structureren

Uitvoeren

Afspraak: we benoemen wat we doen.

We verwijzen naar de termen op de poster:
lezen – structureren – weergeven – controleren.

- Stap-voor-stap
 1. oefenen met wwwh-vragen
 2. samenvatten (steunkaart)
 3. schematiseren (steunkaart)

Opdracht bij wiskunde

- Lees de opdracht nauwkeurig
- Structureren: Wat moet ik uitrekenen/ doen? Welke gegevens heb ik nodig? Welke formule?
- Weergeven: Hoe moet ik het antwoord opschrijven? Moet de berekening erbij?
- Controleren: Heb ik de opdracht goed begrepen? Heb ik de opdracht helemaal uitgevoerd? Vergelijken met de buurman/vrouw of de oplossing uit het antwoordenboek.

Tips en tops

- Maak gebruik van modeling. Hardop denken, voordoen, ...
- Zorg voor steunkaarten.
- Laat leerlingen samenwerken.
- Organiseer feedback.
- Gebruik schematiseren/samenvatten als manier om te toetsen.
- Bedenk samen een manier om te onderzoeken of de resultaten verbeteren.
- Bespreek regelmatig in je team tips en tops
- Voer metingen uit en vier successen met je leerlingen.

www.docentenaanzetbijtaal.nl

Inspiratie

- Krijg je geen collega's mee, begin dan alleen, in je eigen lessen. Blijf het team vertellen wat je doet. Zoek contact met collega's op andere scholen, bijvoorbeeld via onze website. Reageer via het reactieforum bij de tools en artikelen of neem contact op.
- Kijk ook op: www.taalgerichtvakonderwijs.nl

